

Grundläggande granskning av miljö- och byggnadsnämnden 2024

Vilhelmina kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionssed är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	5
2.	Granskningsresultat.....	6
2.1.	Iakttagelser	6
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionssed (2022) ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionssed*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om miljö- och byggnadsnämnden har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har nämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser miljö- och byggnadsnämnden och är främst avgränsad till år 2024. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag samt styrmodell enligt budget 2024
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden

1.4.1. Kommunspecifik styrmodell

I årsplan med budget 2024 samt plan 2025-2027 återfinns kommunfullmäktiges vision och styrmodell.

För att uppnå visionen beskriver kommunfullmäktiges styrmodell vissa perspektiv med riktlinjer:

- **Tillgänglighet**
Riktlinjer: gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända, minska ut- anförskap
- **Trygghet**
Riktlinjer: Velfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet, krisberedskap
- **Effektivitet**
Riktlinjer: utifrån invånarnas/kundernas, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på (velfärds)tjänsterna, digitalisera det som går att digitalisera.
- **Samhällsutveckling**
Riktlinjer: Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Styrmodellen innehåller inte några specifika instruktioner om hur kommunfullmäktiges perspektiv och riktlinjer ska beaktas av kommunstyrelse och nämnder.

1.4.2. Reglemente för intern kontroll

Enligt fullmäktiges reglemente för intern kontroll från 2023 ska nämnder/styrelser regelbundet genomföra en riskanalys med riskbedömning för sin verksamhet samt upprätta en internkontrollplan. Nämnderna ansvarar även för att rapportera resultatet av internkontrollarbetet till kommunstyrelsen.

1.4.3. Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden

Enligt miljö- och byggnadsnämndens reglemente beslutad av kommunfullmäktige 2022 regleras ansvarsområdet av plan- och bygglagen. Nämnden ansvarar för att implementera kommunala uppgifter och utföra provningar och tillsyn enligt miljö- och hälsoskyddslagar. Det finns inga undantag avseende kommunens styrmodell för styrning, uppföljning och intern kontroll.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (till exempel nämndens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningsskala i rapporten:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om verksamhetsmål	✓	2023-12-07 § 119 Beslut om budget och verksamhetsplan 2024 med tillhörande verksamhetsmål.
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✓	2024-03-14 § xx Beslut om aktiviteter och mått till målen i verksamhetsplanen.
	c) När måluppfyllelse	—	I nämndens årsrapport framgår att: ▶ 2 mål uppfylls ▶ 2 mål uppfylls <i>delvis</i> Uppföljning av samtliga aktiviteter och mått kopplade till målen sker i särskild rapport till nämnden.
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	—	I delårsrapport per augusti framgår åtgärder för ökad grad av måluppfyllelse. I årsredovisningen framgår att planerade åtgärder inte har fått full effekt, eller genomförts i planerad omfattning.
2. Uppföljning av verksamhet	a) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande	✓	2025-03-13 § 5
	b) Följt upp verksamhet i en delårsrapport	✓	2024-05-16 § 33, per april 2024-08-23 § 85, per augusti Nämnden prognostiserar i delårsrapport per augusti att nå samtliga mål.
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-12-07 § 119
	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	—	Nämnden redovisar ett överskott mot budget om 1,1 mnkr vilket motsvarar 30 procent av budget för året. Enligt nämndens årsredovisning följer överskottet främst av högre intäkter.

	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi		Av ekonomisk uppföljning under året framgår att överskottet följer av ökade intäkter till följd av ökad ärendeströmning samt lägre personalkostnader till följd av att verksamheten inte lyckats tillsätta vakanser. Det framgår inte att nämnden fattat beslut om åtgärder.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport		2024-05-16 § 33, per april 2024-08-23 § 85, per augusti Nämnden prognostiserade i delårsrapport per augusti ett översott om cirka 500 tkr. Därtill har nämnden följt upp ekonomin vid följande tillfällen: 2024-03-14 § 6, per februari 2024-06-13 § 60, per maj 2024-08-23 § 85, per juli 2024-12-12 § 121, per november
	b) Följt upp ekonomin i en årsrapport		2025-03-13 § 5
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi		Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende nämndens verksamhet och ekonomi.
	b) Beslutat om en internkontrollplan		2024-03-14 § 26
	c) Följt upp internkontrollplanen		2025-03-13 § 8
	d) Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	E.T	Nämnden bedömer ett tillfredsställande resultat för samtliga kontrollmoment.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att miljö- och byggnadsnämnden *delvis* säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt *delvis* tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? (Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a & 2b)	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit mål för verksamhet. Två mål bedöms delvis uppfylla i årsredovisningen, två mål bedöms uppfylla. Vid delårsrapport per augusti bedömdes samtliga mål uppnås för helåret. Planerade åtgärder har inte genomförts i tillräcklig omfattning eller fått önskad effekt.
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? (Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp den via månadsrapporter, delårsrapporter och årsredovisning. Bedömningen baseras även på att nämnden redovisar ett överskott mot budget om 1,1 mnkr vilket motsvarar 30 procent av budget. Överskottet härleds till ökade intäkter till följd av ökad ärendeströmning samt lägre personalkostnader till följd av att verksamheten inte lyckats tillsätta vakanser.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? (Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c & 5d)	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden utifrån riskanalys har antagit en internkontrollplan och följt upp den. Uppföljningen visar tillfredsställande resultat för samtliga kontroller.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi nämnden att:

- ▶ Säkerställa att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att nå högre måluppfyllelse
- ▶ Säkerställa att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att uppnå en ekonomi i balans

Vilhelmina april 2025

Max Rittberger
Verksamhetsrevisor, EY

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Christer Brubäcken, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY